

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Кот Т. Ю., студентка 2 курсу факультету менеджменту та маркетингу

Кривда О. В., к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

В умовах посилення глобалізаційних процесів, все більшої актуальності набуває проблема ефективного впровадження принципів сталого розвитку територій, адже лише за ефективного поєднання економіко-еколого-соціальних складових, можна досягти високого рівня розвитку територій держави.

Вперше термін «сталий розвиток» з'явився у «Всесвітній стратегії охорони природи», що була розроблена Міжнародним союзом охорони природи і природних ресурсів і опублікованій у 1980 році. Спочатку категорію «сталий розвиток» на глобальному рівні розглядали як концептуальний стрижень проектів, що спрямовуються на захист навколишнього середовища. Тобто є такими, що спрямовані на задоволення потреб теперішнього часу, при цьому не ставлячи під загрозу здатність наступних поколінь задовольняти власні потреби. Однак такий підхід до трактування цієї економічної категорії не є єдиним. Аналіз літературних джерел дозволяє стверджувати, що підходів до трактування поняття «сталий розвиток» у вітчизняній та зарубіжній літературі існує чимало, кожне з них враховує особливості функціонування економіки певної країни та власну позицію науковця. Однак, на нашу думку, найбільш повною мірою це поняття було розкрито В. Данилова-Данільяною, яка тлумачить сталий розвиток, як такий суспільний розвиток, при якому не руйнується його природна основа, створювані умови життя не спричиняють деградації людини і соціально-деструктивні процеси не розвиваються до масштабів, які загрожують безпеці суспільства.

Загалом аналізуючи поняття «сталий розвиток» варто зазначити, що загальновизнано, що воно базується на реалізації триєдиної концепції (Triple Bottom Line – TBL), тобто поєднує у собі такі складові: економічну, соціальну та екологічну. Так до економічної складової відносять оптимальне використання обмежених природних ресурсів; соціальний аспект базується на справедливому розподілі благ, покращенні умов життя та забезпеченні соціальної стабільності; екологічний аспект полягає у прагненні забезпечення цілісності біологічних та фізичних природних систем. З позиції системного підходу ефективна взаємодія цих складових і є основою для побудови процесів, що призводять до сталого розвитку територій.

Таким чином, головною метою сталого розвитку територій є забезпечення накопичення його ресурсних можливостей для проведення розширеного відтворення. Забезпечити реалізацію цієї цілі можна за допомогою: підвищення ефективності управління власною ресурсною базою;

формування здатності економічної системи регіону протистояти негативному впливу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів; забезпечення соціальної справедливості; зниження рівня ризикованості в регіональному розвитку [1].

Об'єктивна необхідність впровадження принципів сталого розвитку на території України зумовлена такими чинниками:

1. Ухваленням на Саміті ООН 17 глобальних цілей сталого розвитку на період до 2030 року, що зумовлює необхідність у актуалізації Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».

2. У зв'язку з переважанням протягом довгого періоду ресурсо- та енергоємних галузей і технологій та надмірної концентрації виробництва у промислових районах України, сформувалася неефективна та екологічно небезпечна структура управління розвитком.

3. Рівень добробуту населення та економічного розвитку не відповідає природному, науково-технічному потенціалу України.

4. Міжнародними зобов'язаннями щодо сталого розвитку, що визначені у документах ООН.

Загалом для впровадження принципів сталого розвитку територій України використовують такі інструменти: нормативно-правові, фінансові, економічні, інформаційно-комунікаційні, освітні та просвітницькі інструменти, дослідження та розробки. Таким чином із застосуванням цих інструментів Україна прагне до 2030 р. забезпечити досягнення таких показників: темп розвитку ВВП збільшити до 107%; питому вагу високотехнологічної продукції та послуг у структурі експорту товарів і послуг збільшити до 15%; позицію у рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business – 33; частку енергії виробленої з відновлювальних джерел, у загальному кінцевому споживанні – 17,1%; енергоємність ВВП зменшити до 0,2 кг нафтового еквіваленту на 1 дол. США ВВП; ресурсоємність ВВП зменшити до 60%; частку реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової продукції збільшити до 15%; питомої ваги міст, районів і областей, що затвердили і впроваджують плани сталого розвитку, розроблені за участі громадськості встановити на рівні 100% [2].

Загалом, концепція сталого розвитку висуває наступні вимоги, що стосуються розвитку територій України: забезпечення економічного підйому регіону; підвищення добробуту населення; забезпечення самофінансування економічної діяльності регіону; збереження довкілля [1]. Забезпечення яких можливе лише при ефективному застосуванні вище зазначених інструментів.

Література:

1. Гончаренко М.В. Теоретичні засади сталого розвитку територій. – Теорія та практика державного управління. – Вип. 1 (44) – 2014. – 190-198 с.

2. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року, проект – 2017. Електронний ресурс: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf